

saadan Overdragelse af Theatret realiseret, da forekommer det mig rigtigt nok, at denne Brevidelse ikke træffer mit Forslag; thi den ærede Minister maa vel lægge Mærke til, at mit Forslag indeholder aldeles ingen saadanne bestemte Regler, hvorved der foreskrives Ministeriet, til hvad Tid Theatret skal være overdraget i private Hænder; mit Forslag indeholder ikke andet, end at Regjeringen inden næste Aars Budget skal fremkomme med et Forslag eller en Plan, hvorefter Theatret meest hensigtsmæssig kunde overdrages til Private, og deri er ikke foreskrevet noget bestemt; thi det er jo en Selsfølge, at Rigsdagen først maa drøfte og vedtage en saadan Plan, forinden Theatret kan overdrages til Private. Forøvrigt troer jeg, at Exemplet i enhver Retning altfor tydelig viser, at enhver saadan Anstalt, som bestaaer for Statens Regning, ikke kan bestaae uden ved et betydeligt Tilskud af Statens Kasse; men der er et Spørgsmaal, som jeg synes, vi i den Henseende først bør være paa det Nene med, og det er nemlig dette: har Kjøbenhavn eller Kjøbenhavns Indvånere noget specielt eller individuelt Krav paa, at faae en saadan Fornøielses Anstalt opholdt og vedligeholdt paa det Almindeliges Bekostning? Bliver dette Spørgsmaal besvaret benægtende, saa synes mig, at Sagen er meget simpel den, at man skylder Skatteyderne, jo før jo hellere, at frie dem fra en saa betydelig aarlig Byrde, som c. 112,000 Rbd. til Theatret virkelig er. Og jeg kan ikke nægte, at efter min Anskuelse saa kunde denne Sum anvendes mere hensigtsmæssig paa Skoler til almeen Oplysning, og som Sagen stiller sig for mig, saa troer jeg, at vi skylde, at have Opmærksomheden henvendt vel saa meget paa Skolen som paa Theatret.

Schack: Jeg troer, at der ligger noget meget Fordringsfuldt i, at man, fordi man ikke selv har tilstrækkeligt Begreb om en Institutions Fortrin, derfor ubetinget vil bryde Staven over den. Enhver af os, mine Herrer! maa give sin Stemme for Udgifter, hvis virkelige Betydning han ikke er i Stand til klart at skønne (Hysen, Bisald); det er Noget, som baade den ene og den Anden er nødt og forpligtet til at gjøre; jeg behøver kun at hen-

vise til Marineministeriets Budget, hvor der i Udgiftslisten idelig kan forekomme tekniske Udtryk, som de Fleste af os aldeles ikke kjende; og selv om man indhenter Underretning om deres Betydning, vil ialtsald det Kjendskab, man kan erhverve derom, være saa overfladisk, at den ikke kan have nogen sand Værdi. (Afbrydelse; Formanden ringer) — De Herrer kunne faae Ordet efter mig for at udtale deres Mening (Meget godt!). — Den ærede Ordfører har under nærværende Sag gjort gjældende, at det paa en Maade kunde være i Theatrets egen Interessé, at man tog en betydelig Sum fra det: thi derved meente han, at man gav en forøget Impuls til Anstrængelse for Theaterdirecteuren. Jeg maa tilstaae, at denne Argumentation er af en meget streng Natur: det er ellers først, naar Personer ere komne til en høj Grad af Slethed, at man ved den Art „Impulser“ tvinger dem til at handle rigtigt; først søger man med det Gode at bringe dem ind paa den rette Vej, og kun da, naar dette har vilst sig afgjort utilstrækkeligt, anvender man slige haarde Midler. Tanken i den foreslaaede Fremgangsmaade er omtrent den samme som den, enkelte Statsoeconomer have villet gjøre gjældende med Hensyn til Paalæg af Skatter. De sige, at den Fattige netop har godt af at bære store Skatter, da man derved tvinger ham til at arbejde dygtigt: det er akkurat det samme aristokratiske Raisonnement, som gaaer igjennem den ærede Ordførers Udtalelse: „Theaterdirecteuren har godt af, at vi tage Meget fra ham, saa tvinge vi ham til at arbejde og være flink.“ Forøvrigt troer jeg, at dette Raisonnement er meget enestaaende, og at det ikke deles af Fleerheden i Udvalget og Forsamlingen: jeg troer snarere, at det er den almindelige Lyft til at slaae Noget af, som her igjen gjør sig gjældende: Cultusministeren har, som det synes, gaaet ind paa at slaae 5000 Rbd. af, og saa har man sagt: „Nei, han skal slaae 10,000 Rbd. af.“ Jeg har tidligere havt Leilighed til at udtale, at denne Prutten forekommer mig i det Hele taget uærdig, og jeg troer ikke, at dette er noget ganske ubetydeligt Hensyn; thi just hvad man kalder det Værdige, har en meget stor Betydning for en